

Kokkuhoid hariduse kvaliteedi arvelt ei õigusta end

Kui usaldusväärses kätes on Eesti riigi tulevik, kui täna hoida kokku hariduse kvaliteedi arvelt? Inimpopulatsiooni võib jagada kolme rühma: puberteediealised (I), "tegijad" (II) ja pensioniealised (III).

I. Aeg nõuab põhihariduse uut kvaliteeti seoses infotehnoloogia arenguga. Sellele on lisandunud teinegi kohustus – demokraatia tundmaõppimine. Need kohustused peavad olema tunnetatud kooli ja tema kasvandike poolt.

Probleemid paraku esinevad meil nii ühel kui ka teisel poolel, tulenevalt kodu/perekonna ning kooli küll ainelistest, küll vaimsetest puudujääkidest.

Põihariduse korraldaja on haridusministeerium, kuid kool on ühtlasi ka regionaalne/munitsipaalne struktuurriüksus. Kooli kõrvale on meil tekkinud tänavalapsed, alaealised "sotsiaalsed heidikud". Haridus- ja sotsiaalministeeriumi ühistööna tuleks ehitada haridusvankri rataste vahele toimiv telg, mis toetaks nii tänavat kui ka vaimsete või füüsiliste puuetega laste toimetulekut ja koolitust. Lastekaitse Liidust on seni olnud vaid üksnes kosmeetilist abi.

Reformide hädavajalikkus on ilmselge. Tuhanded näited koolielu argipäevast kinnitavad põ-

Põiharidus tuleb viia vastavusse nüüdisnõutele, sest lüngad põhihariduses on takistuseks ka haridustee edasisel jätkamisel.

MARKO MUMM

hihariduse kvaliteedi valgeid laike, mis tulenevad kroonilisest tundide ärajätmisest, õppe-metoodilisest küündimatuses, individuaalsuse lammutamisest ja täiskasvanute üleolekutunde rõhutamisest, kooli-lapsevanema suhete ignorentsusest jms.

Haridusminister väidab teadvat koolireformi otstarbekat teed, kui vaid püsivust jätkuks! Hariduse kvaliteet mõistagi nõuab tasustamist, kuid ei tu-

leks unustada mahaarvamisi alakvaliteedi korral.

Eesti riigi tuleviku usaldusväärsuse üks tagatis on tööpoolest opositsiooni põhjendatud nõudmine väärtustada haridus ja seega investeerida tulevikku. Kasum tuleks mitte üksnes multierakondlik, vaid üldriiklik, sest lüngad põhihariduses on teatavasti takistuseks ka haridustee edasisel jätkamisel.

II. Haridusnälk annab tunda demokraatlikule teele asunud

järgmistelgi rahvastikukildudel. "Tegijad", kes rühivad loominguilise öitsengu suunas, on omandanud põhi- ja kutsehariduse (ka kõrghariduse) küll tehniliselt kõrgel tasemel, kuid demokraatlikus ühiskonnas läheb vaja oskusi jälgida eetilisi norme ja tunnetada õigluse ning õiguse vahekordi. Neid teadmisi ei suudeta noppida isegi välismaal stažeerimisel.

Hariduse kvaliteeti II populatsioonikillu puhul saavad

väärtustada vaid regionaalse arenguga tegelevad struktuurid, kutsehariduse liidud, erialase kvalifikatsiooni hindamise toimkonnad jms, kuid ka sotsiaalministeeriumi tööturu teenistust.

Professionaalsuse välised korraldused ilmnevad üldsusele hõlpsasti "etlevate" elukutsete puhul. Nii näiteks: Atlanta olümpiamängudele lähetatud spordiajakirjanik oli võrkpallimängu reportaažis ilmselt ebakompetentne selle mängu reeglites, telekommentaator ei tule kuidagi toime üldtuntud võrkeelse nime hääldamisega, juristiharidusega riigikogulane, kes on istunud isegi ministritoolil, ei näi mõistvat õigluse ja õiguse suhet demokraatlikus ühiskonnas. Kõlbelisuse kategooriate mittetundmine peaks olema taunitav haridusefekt.

III. Tööturult lahkuvalt populatsioonikillult võiks kultuuriministeerium ammutada maksimaalselt eelnevat sotsiaalset kogemust. Selliselt saaks tänastele sündmustele sootuks läbi paistvama tausta ka ajaloolises panoraaamis. See kogemus tugevdaks oluliselt "tegijate" tänaste ja tulevikku kindlustavate otsuste usaldusväärsust. ETV-gi võiks siin anda oma töhuse panuse.

JÜRI MÄNNISTE
kirurgiaprofessor